

Deklaracija iz Kopenhagena

Konferencija na visokom nivou održana u Kopenhagenu 12. i 13. aprila 2018. godine na inicijativu danskog predsjedanja Komitetom ministara Vijeća Evrope („Konferencija“) izjavljuje sljedeće:

1. Države potpisnice Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“) ponovno potvrđuju svoju duboku i trajnu opredijeljenost za Konvenciju i za ispunjavanje svojih obaveza iz Konvencije kako bi svakome unutar svoje nadležnosti osigurale prava i slobode utvrđene Konvencijom. One također potvrđuju svoju snažnu privrženost pravu na podnošenje pojedinačne aplikacije Evropskom sudu za ljudska prava („Sud“) kao najvažnijem elementu sistema za zaštitu prava i sloboda sadržanih u Konvenciji.

2. Sistem Konvencije, od svoje uspostave do danas, dao je izuzetan doprinos zaštiti i promoviranju ljudskih prava i vladavine zakona u Evropi, te igra centralnu ulogu u održavanju demokratske sigurnosti i unapređenju dobrog upravljanja širom ovoga kontinenta.

3. Reformski proces pružio je važnu priliku da se definiira buduće usmjerenje sistema Konvencije i osigura njegova održivost. Države potpisnice naglasile su potrebu da se osigura učinkovit, fokusiran i izbalansiran sistem Konvencije u kojem će one uspješno implementirati Konvenciju na državnom nivou, a u kojem će Sud moći koncentrirati svoje napore na identificiranje ozbiljnih i široko rasprostranjenih povreda, sistemskih i strukturnih problema, te na važna pitanja tumačenja i primjene Konvencije.

4. Reformski proces predstavlja pozitivnu aktivnost koja je dovela do značajnog razvoja sistema Konvencije. Postignuti su važni rezultati, posebno na način da je posvećena pažnja potrebi za učinkovitijom nacionalnom implementacijom, poboljšanju efikasnosti Suda i jačanju supsidijarnosti. Unatoč tome, sistem Konvencije se još uvijek suočava sa izazovima. Države potpisnice ostaju opredijeljene za preispitivanje učinkovitosti sistema Konvencije i za poduzimanje svih potrebnih mjera kako bi se osiguralo njegovo uspješno funkcioniranje, između ostalog i adekvatnim finansiranjem.

5. Dogovoreno je da do kraja 2019. godine Komitet ministara treba utvrditi da li su do sada usvojene mjere dovoljne za održivo funkcioniranje kontrolnog mehanizma Konvencije ili su neophodne dublje izmjene. Kako se taj rok približava, neophodno je izvršiti ocjenu reformskog procesa s ciljem suočavanja sa sadašnjim i budućim izazovima.

Zajednička odgovornosti – osigurati odgovarajući balans i pojačanu zaštitu

6. Kroz cijeli reformski proces, izraz zajednička odgovornost korišten je kako bi se opisala veza između uloge Suda i država potpisnica. Ovo je od životne važnosti za pravilno funkcioniranje sistema Konvencije te, u konačnici, za učinkovitiju zaštitu ljudskih prava u Evropi.

7. U Deklaraciji iz Brajtona odlučeno je da se preambuli Konvencije doda uvodni dio u kojem se potvrđuje da države potpisnice, u skladu s načelom supsidijarnosti, imaju primarnu odgovornost da osiguraju prava i slobode definirane u Konvenciji i njenim protokolima, a da pri tome uživaju određeno polje slobodne procjene koje podliježe nadzornoj jurisdikciji Suda. U Deklaraciji iz Brisela dodatno je naglašena važnost učinkovite implementacije i izvršenja presuda od strane država.

8. Razvoj sistema Konvencije ogleda se u fokusiranju na važnost učinkovite zaštite standarda Konvencije na nivou država. Danas je Konvencija pripojena, a u velikoj mjeri i ugrađena u domaće pravne sisteme država potpisnica, a Sud je svojom sudskom praksom dao tumačenje većine prava iz Konvencije. Ovo omogućuje državama potpisnicama da u potpunosti ispunjavaju svoju ulogu koju prema Konvenciji imaju u zaštiti ljudskih prava.

Konferencija stoga:

9. Podsjeća na koncept zajedničke odgovornosti čiji je cilj postizanje ravnoteže između državnog i Evropskog nivoa sistema Konvencije, te veća zaštita prava uz bolju prevenciju i efikasne pravne lijekove raspoložive na domaćem nivou.

10. Ponavlja da jačanje načela supsidijarnosti nema za cilj ograničavanje ili slabljenje zaštite ljudskih prava, već naglašavanje odgovornosti domaćih vlasti da garantiraju prava i slobode utvrđene u Konvenciji. Napominje, u tom smislu, da je rješavanje povreda ljudskih prava najefikasnije na domaćem nivou, te da će ohrabrivanje nositelja prava i donositelja odluka na domaćem nivou da preuzmu vodstvo u potvrđivanju standarda Konvencije, povećati poštovanje i potporu ljudskim pravima.

11. Snažno poziva države koje to nisu učinile da bez daljeg odgađanja ratificiraju Protokol br. 15 uz Konvenciju.

Učinkovita implementacija na državnom nivou – odgovornost država

12. NEučinkovita implementacija Konvencije na državnom nivou, naročito u vezi sa ozbiljnim sistemskim i strukturnim problemima ljudskih prava, ostaje glavni izazov s kojim se suočava sistem Konvencije. Sveukupna situacija s ljudskim pravima u Evropi ovisi o mjerama država i poštovanju koje one pokazuju prema zahtjevima Konvencije.

13. Ključni element načela supsidijarnosti, prema kojem su domaće vlasti prvi jamci Konvencije, jeste pravo na efikasan pravni lijek iz člana 13. Konvencije.

14. Uspješna implementacija na domaćem nivou zahtijeva uključivanje i interakciju niza različitih aktera kako bi se osiguralo da zakonodavstvo i druge mjere, kao i njihova primjena u praksi, budu u potpunoj saglasnosti s Konvencijom. To se naročito odnosi na članove vlade, javne dužnosnike, parlamentarce, sudije i tužitelje, kao i domaće institucije koje se bave zaštitom ljudskih prava, civilno društvo, univerzitet, institucije koje se bave obukama, te predstavnike pravnih profesija.

Konferencija stoga:

15. Potvrđuje snažnu opredijeljenost država potpisnica za ispunjenje njihove obaveze implementacije i provođenja Konvencije na domaćem nivou.

16. Poziva države potpisnice da nastave jačanje i implementaciju Konvencije na domaćem nivou u skladu s prethodnim deklaracijama, a naročito Deklaracijom iz Brsisela na temu „Implementacija Evropske konvencije o ljudskim pravima, naša zajednička odgovornost“, kao i izvještajem Upravnog odbora Komiteta ministara za ljudska prava o dugoročnoj budućnosti sistema Konvencije, a naročito na način da:

a) stvaraju i poboljšavaju efikasna domaća pravna sredstva, specifična ili opća, za navodne povrede prava i sloboda iz Konvencije, posebno u situacijama ozbiljnih sistemskih ili strukturnih problema;

b) osiguraju, uz odgovarajuću uključenost državnih parlamenata, da politike i zakoni budu u potpunom skladu s Konvencijom, između ostalog i putem sistematske provjere kompatibilnosti nacрта zakona i administrativne prakse u svjetlu jurisprudencije Suda, i to u ranoj fazi procesa;

c) daju visoki prioritet profesionalnoj obuci, posebno sudija, tužitelja i drugih javnih dužnosnika, te aktivnostima podizanja svijesti o Konvenciji i praksi Suda kako bi se razvijalo znanje i stručnost domaćih vlasti i sudova za primjenu Konvencije na domaćem nivou; i

d) promoviraju prevođenje prakse Suda i pravnih dokumenata na relevantne jezike, što doprinosi širem razumijevanju načela i standarda Konvencije.

17. Primjećuje pozitivne efekte procedure pilot presude kao sredstva za poboljšanje implementacije Konvencije na domaćem nivou rješavanjem sistemskih ili strukturnih problema ljudskih prava.

18. Ponavlja značajnu ulogu koju domaće strukture i akteri koji se bave ljudskim pravima imaju u implementaciji Konvencije, te poziva države potpisnice, ako to već nisu učinile, da razmotre uspostavu neovisne domaće institucije za ljudska prava u skladu sa Pariškim načelima.

Izvršenje presuda – ključna obaveza

19. Države potpisnice su se obavezale da će poštovati konačne presude Suda u svakom predmetu u kojem su strane u postupku. Vršenjem nadzora, Komitet ministara osigurava da presude Suda imaju odgovarajući učinak, uključujući i implementaciju generalnih mjera kako bi se riješila šira sistemska pitanja.

20. Čvrsta politička opredijeljenost država potpisnica za izvršavanje presuda od presudne je važnosti. Propust da se blagovremeno izvršavaju presude može se negativno odraziti na aplikanta, stvoriti dodatni obim posla za Sud i Komitet ministara,

te ugroziti autoritet i kredibilitet sistema Konvencije. Potrebno je suprotstaviti se takvim propustima na otvoren i odlučan način.

Konferencija stoga:

21. Ponavlja snažnu opredijeljenost država potpisnica potpunom, efikasnom i promptnom izvršenju presuda.
22. Potvrđuje Deklaraciju iz Brisela kao važan instrument koji se bavi pitanjem izvršenja presuda i podržava preporuke sadržane u njoj.
23. Poziva države potpisnice da po potrebi poduzimaju dodatne mjere kako bi ojačale kapacitete za efikasno i brzo izvršenje presuda na državnom nivou, između ostalog i putem međudržavne suradnje.
24. Snažno potiče Komitet ministara da nastavi koristiti sva sredstva koja mu stoje na raspolaganju kada vrši svoj važni zadatak nadzora nad izvršenjem presuda, uključujući i procedure iz člana 46. (3) i (4) Konvencije, imajući na umu da je predviđeno da se one koriste pažljivo, odnosno u izuzetnim okolnostima.
25. Poziva Komitet ministara da razmotri potrebu za daljim jačanjem kapaciteta za pružanje brze i fleksibilne stručne pomoći državama potpisnicama koje se suočavaju sa izazovom implementacije presuda Suda, naročito pilot presuda.

Evropski nadzor – uloga Suda

26. Sud osigurava zaštitni mehanizam za povrede koje nisu otklonjene na domaćem nivou, te mjerodavno tumači Konvenciju u skladu s relevantnim normama i načelima javnog međunarodnog prava, te posebno, u svjetlu Bečke konvencije o ugovornom pravu, dajući odgovarajuću važnost uvjetima koji vladaju u današnje vrijeme.
27. Kvalitet, a naročito jasnoća i dosljednost presuda Suda važni su za autoritet i učinkovitost sistema Konvencije. Oni domaćim vlastima osiguravaju okvir za efikasnu primjenu i izvršavanje standarda Konvencije na domaćem nivou.
28. Sud se u svom preispitivanju rukovodi načelom supsidijarnosti koje se i dalje razvija i razrađuje u praksi Suda.
 - a) Sud, postupajući kao zaštitni mehanizam za osobe čija prava i slobode nisu osigurane na domaćem nivou, može razmatrati neki predmet tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. On ne postupa kao sud četvrte instance.
 - b) Praksa Suda jasno govori da države potpisnice uživaju određeno polje slobodne procjene u načinu na koji primjenjuju i implementiraju Konvenciju, ovisno o okolnostima predmeta, te pravima i slobodama o kojima je riječ. U ovome se ogleda činjenica da je sistem Konvencije supsidijaran u odnosu na zaštitu ljudskih prava na domaćem nivou, te da su domaće vlasti u načelu u boljoj poziciji od međunarodnog suda da ocijene domaće potrebe i uvjete.

c) Praksa Suda u pogledu polja slobodne procjene prepoznaje da u primjeni određenih odredbi Konvencije, poput članova 8.-11., može postojati niz različitih, ali legitimnih rješenja od kojih svako može biti kompatibilno sa Konvencijom, ovisno o kontekstu. Ovo može biti od značaja prilikom ocjene proporcionalnosti mjera kojima se ograničava ostvarivanje prava ili sloboda iz Konvencije. U situacijama kada je na domaćem nivou proveden test proporcionalnosti u skladu s kriterijima koji su utvrđeni u praksi Suda, Sud je načelno kazao da ocjenu domaćih sudova neće zamijeniti svojom, osim ako za to postoje jaki razlozi.

d) Polje slobodne procjene ide ruku pod ruku sa nadzorom prema sistemu Konvencije, a odluka o tome da li je došlo do povrede Konvencije, u konačnici je na Sudu.

Konferencija stoga:

29. Pozdravlja napore koje je Sud poduzeo kako bi povećao jasnoću i dosljednost svojih presuda.

30. Cijeni napore Suda da osigura tumačenje Konvencije na pažljiv i izbalansiran način.

31. Pozdravlja dalji razvoj načela supsidijarnosti i doktrine slobodne procjene u praksi Suda.

32. Pozdravlja nastavak stroge i dosljedne primjene kriterija dopuštenosti i nadležnosti od strane Suda, uključujući i zahtjev da aplikanti budu revnosniji u podnošenju svojih pritužbi iz Konvencije domaćim organima, te korištenje u punoj mjeri mogućnosti da se aplikacije proglase nedopuštenima u slučajevima kada aplikanti nisu pretrpjeli značajniju štetu.

Interakcija između domaćeg i evropskog nivoa – potreba za dijalogom

33. Da bi sistem zajedničke odgovornosti bio djelotvoran, mora postojati dobra interakcija između domaćeg i evropskog nivoa. Ovo podrazumijeva, u skladu sa neovisnošću Suda i obavezujućom prirodom njegovih presuda, konstruktivan i kontinuiran dijalog između država potpisnica i Suda o njihovim ulogama u implementaciji i razvoju sistema Konvencije, uključujući i razvoj prava i obaveza utvrđenih u Konvenciji od strane Suda. U ovaj dijalog treba se uključiti i civilno društvo. Takva interakcija može čvršće ukorijeniti razvoj ljudskih prava u razvijenim evropskim demokracijama.

34. Važan način na koji se države potpisnice trebaju uključiti u dijalog sa Sudom jeste i putem intervencija trećih strana. Ohrabrivanje država potpisnica, kao i drugih aktera, da učestvuju u relevantnim postupcima pred Sudom iznošenjem svojih viđenja i stavova, može predstavljati sredstvo za jačanje autoriteta i učinkovitosti sistema Konvencije.

35. Odlučujući o ozbiljnim pitanjima koja imaju utjecaja na tumačenje Konvencije, te o ozbiljnim pitanjima od općeg značaja, Veliko vijeće igra ključnu ulogu u osiguranju transparentnosti i omogućavanju dijaloga o razvoju sudske prakse.

Konferencija stoga:

36. Naglašava potrebu za dijalogom, kako na pravosudnom tako i na političkom nivou, kao načinom da se osigura intenzivnija interakcija između domaćeg i evropskog nivoa ovog sistema.

37. Pozdravlja:

a) predstojeće stupanje na snagu Protokola br. 16 uz Konvenciju;

b) stvaranje Mreže viših sudova, od strane Suda, s ciljem razmjene informacija o konvencijskoj sudskoj praksi, te poziva na njen dalji razvoj;

c) odvijanje stalnog konstruktivnog dijaloga između zastupnika vlada i Registrara Suda, čime se osiguravaju odgovarajuće konsultacije o novim procedurama i metodama rada; i

d) korištenje tematskih diskusija na Komitetu ministara o značajnim pitanjima koja se odnose na izvršenje presuda.

38. Poziva Sud da prilagodi svoje procedure kako bi omogućio drugim državama potpisnicama da iskažu svoju potporu za prosljeđivanje predmeta Velikom vijeću u situacijama kada je to relevantno. Izražavanje takve potpore može biti korisno kako bi se Sudu skrenula pažnja na postojanje ozbiljnog pitanja od općeg značaja u smislu člana 43. stav 2. Konvencije.

39. Poziva Sud da podrži miješanje trećih strana u većoj mjeri, naročito u predmetima pred Velikim vijećem, na način da:

a) blagovremeno dostavlja obavijesti o predstojećim predmetima u kojima bi se mogla postavljati načelna pitanja; i

b) osigura da pitanja za strane u postupku budu dostavljena u ranoj fazi, te formulirana na način koji iznosi predmet spora na jasan i usmjeren način.

40. Potiče države potpisnice da povećaju koordinaciju i suradnju po intervencijama trećih strana, između ostalog tako što će u tu svrhu stvoriti neophodne kapacitete i na sistematičniji način komunicirati putem mreže vladinih agenata u vezi s predmetima od potencijalnog interesa za druge države potpisnice.

41. Cijeni poziv danskog predsjedanja da do kraja 2018. godine organizira i bude domaćin neformalnog sastanka država potpisnica i drugih aktera, kao nastavak Konferencije na visokom nivou održane 2017. godine u Kokkedalu, na kojem se može razgovarati o općem razvoju jurisprudencije Suda uz poštovanje neovisnosti Suda i obvezujućeg karaktera njegovih presuda.

Izazov broja podnesenih predmeta – potreba za djelovanjem

42. Poboljšanje sposobnosti sistema Konvencije da se uhvati u koštac sa sve većim brojem aplikacija od samog početka predstavlja glavni cilj aktualnog reformskog procesa.

43. Kada je pokrenut proces iz Interlakena, broj aplikacija podnesenih Sudu na rješavanje iznosio je više od 140.000. Od tada, Sud je uspio značajno smanjiti taj broj unatoč kontinuiranom prilivu velikog broja novih aplikacija. Ovakav razvoj situacije svjedoči o velikoj sposobnosti Suda da reformira i pojednostavi svoje metode rada.

44. I pored zapaženih rezultata, broj predmeta pred Sudom još uvijek daje razloga za ozbiljnu zabrinutost. Glavni izazov je u smanjenju velikog broja neriješenih predmeta vijeća Suda. Imajući u vidu sadašnji godišnji učinak Suda u rješavanju takvih predmeta, možda će biti potreban niz godina da bi se to postiglo.

45. Također se moraju uzeti u obzir i izazovi koje pred sistem Konvencije postavljaju sukobi i krize u Evropi. U tom pogledu, u predmetima u kojima se pred Sudom nalazi međudržavni predmet, sadašnja praksa Suda jeste da se individualne aplikacije koje pokreću ista pitanja ili koje proizlaze iz istih temeljnih okolnosti, u načelu i koliko je to praktično izvodivo, ne rješavaju prije nego se odluči o glavnim pitanjima koja proizlaze iz međudržavnog postupka u međudržavnom predmetu.

46. Stupanjem na snagu Protokola br. 16 vjerovatno će se obim posla Suda kratkoročno ili srednjeročno povećati, ali iz dugoročnije perspektive, u konačnici bi se trebao smanjiti.

Konferencija stoga:

47. Pozdravlja napore koje Sud ulaže u cilju smanjenja broja neriješenih predmeta, između ostalog na način da kontinuirano revidira i razvija svoje metode rada.

48. Podsjeća da pravo na podnošenje individualne aplikacije ostaje kamen temeljac sistema Konvencije. Sve buduće reforme i mjere trebale bi se rukovoditi potrebom da se dodatno poveća sposobnost sistema Konvencije da promptno i efikasno rješava povrede Konvencije.

49. Izražava ozbiljnu zabrinutost zbog velikog broja neriješenih aplikacija pred Sudom. Napominje da će tijekom narednih godina biti potrebno poduzeti dalje mjere kako bi se dodatno povećala sposobnost Suda da upravlja svojim obimom posla u radu na predmetima. Za ovo će biti potreban zajednički napor svih aktera: država potpisnica, u smanjivanju priliva predmeta time što će djelotvorno implementirati Konvenciju i izvršavati presude; Suda, u procesuiranju aplikacija; Komiteta ministara, u nadzoru nad izvršenjem presuda.

50. Primjećuje pristup koji je zauzeo Sud u nastojanju da usmjeri sudske resurse na predmete koji pokreću najvažnija pitanja i koja su od najvećeg utjecaja u pogledu

utvrđivanja disfunkcionalnosti u zaštiti ljudskih prava na domaćem nivou. Poziva Sud, da u saradnji s državama potpisnicama nastavi sa istraživanjem svih mogućnosti kako bi u radu na predmetima upravljao obimom posla slijedeći jasnu politiku prioriteta, primjenom procedura i tehnika rješavanja jednostavnijih aplikacija prema pojednostavljenom postupku, uz dužno poštovanje prava svih strana u postupku.

51. Poziva Komitet ministara da pomogne državama potpisnicama u rješavanju sistemskih i strukturnih problema na domaćem nivou, te da razmotri najefikasnije načine za rješavanje problema masovnog priliva ponavljajućih aplikacija do kojih dolazi uslijed neizvršavanja pilot presuda, što može značajno opteretiti Sud, a da se nužno ne rješava temeljno pitanje.

52. Prepoznaje važnost da se osigura potreban budžeta za rad Suda, kao i Odjela za izvršenje presuda, kako bi se rješavali sadašnji i budući izazovi.

53. Poziva države potpisnice da podrže privremeno angažovanje (*secondment*) na Sud sudija, tužitelja i drugih visoko kvalificiranih pravnih stručnjaka, te da razmotre davanje dobrovoljnih doprinosa Fondaciji za ljudska prava, te polaganje na posebni račun Suda.

54. Poziva Komitet ministara da u konsultaciji sa Sudom i drugim relevantnim akterima, finalizira svoju analizu o izgledima da se postigne uravnotežen broj predmeta za rješavanje kako to predviđa Deklaracija iz Brajtona do kraja 2019. godine, između ostalog:

a) provođenjem sveobuhvatne analize zaostatka u radu na predmetima Suda na način da se utvrde i ispituju uzroci priliva predmeta iz država potpisnica kako bi se pronašla najprimjerenija rješenja na nivou Suda i država potpisnica;

b) istraživanjem načina koji će omogućiti brzo i efikasno rješavanje predmeta, naročito ponavljajućih predmeta u situacijama kada su strane u postupku otvorene za njihovo rješavanje putem prijateljske nagodbe ili unilateralne deklaracije; i

c) istraživanjem načina za efikasnije rješavanje predmeta u vezi s međudržavnim sporovima, kao i individualnih aplikacija koje proizlaze iz situacija međudržavnih sukoba, a da se pri tome ne ograničava jurisdikcija Suda, uzimajući u obzir specifične osobenosti ovih kategorija predmeta, između ostalog, u pogledu utvrđivanja činjenica.

Selekcija i izbor sudija – važnost saradnje

55. Ključni izazov za dugoročnu učinkovitost sistema Konvencije jeste potreba da se osigura da sudije Suda uživaju najviši autoritet u domaćem i međunarodnom pravu.

56. Kao dio aktualnog reformskog procesa, Komitet ministara je pristupio ovom izazovu, između ostalog, formiranjem Savjetodavnog panela stručnjaka za izbor sudija Suda („Panel“), te usvajanjem smjernica za selekciju kandidata. Parlamentarna skupština je također poduzela važne korake, naročito uspostavljanjem Odbora za izbor sudija u Evropski sud za ljudska prava.

57. Kako je zaključio Upravni odbor za ljudska prava u svom izvještaju za 2017. godinu baveći se cjelokupnim procesom selekcije i izbora sudija, iako je postignut napredak, još uvijek ima prostora za poboljšanja u nekoliko oblasti.

Konferencija stoga:

58. Pozdravlja pomake koji su već postignuti u nastojanju da se osigura da sudije Suda uživaju najviši autoritet u domaćem i međunarodnom pravu.

59. Poziva države potpisnice da osiguraju da osobe stavljene na listu od troje kandidata za izbor sudije Suda budu osobe najvišeg kvaliteta koje ispunjavaju kriterije iz člana 21. Konvencije. Naročito, domaće procedure selekcije trebaju biti u skladu s preporukama Komiteta ministara u navedenim smjernicama za selekciju kandidata.

60. Poziva Komitet ministara i Parlamentarnu skupštinu da rade zajedno, u punom i otvorenom duhu saradnje u interesu učinkovitosti i kredibiliteta sistema Konvencije, kako bi se razmotrio cijeli proces selekcije i izbora sudija u Sud, kako bi taj proces bio pravičan, transparentan i učinkovit, te kako bi bili izabrani kandidati s najboljim kvalifikacijama i kompetencijama. Izvještaj Upravnog odbora za ljudska prava za 2017. godinu trebao bi poslužiti kao polazište za ovaj proces.

61. Naglašava važnost potrebe da države potpisnice izvrše konsultacije s Panelom, u dogovorenom roku od tri mjeseca, prije nego što Parlamentarnoj skupštini predstave listu od tri kandidata za izbor sudije Suda, da promptno odgovore na zahtjeve za informacije koje im dostavi Panel, te da u potpunosti razmotre mišljenje Panela i odgovore na njega; i naročito:

a) poziva države potpisnice da ne dostavljaju liste kandidata Parlamentarnoj skupštini dok Panel ne izrazi svoje mišljenje, a ako je Panel dao negativno mišljenje za jednog ili više kandidata, da tome pridaju odgovarajuću težinu; i

b) potiče Parlamentarnu skupštinu da odbije razmatranje lista kandidata ako Panel nije imao priliku u potpunosti izraziti svoje mišljenje, te da detaljno razmotri mišljenja koja je dao Panel.

62. Poziva Parlamentarnu skupštinu da uzme u obzir sugestije iz Izvještaja Upravnog odbora za ljudska prava za 2017. godinu prilikom izmjena i dopuna Poslovnika Parlamentarne skupštine.

Pristupanje Evropske unije

63. Države potpisnice potvrđuju važnost pristupanja Evropske unije Konvenciji kao način da se poveća dosljednost zaštite ljudskih prava u Evropi, te pozivaju institucije Evropske unije da poduzmu potrebne korake kako bi omogućile da se proces predviđen članom 6. stav 2. Povelje Evropske unije završi što je moguće prije. U vezi s tim, one pozdravljaju održavanje redovnih kontakata između Evropskog Suda za ljudska prava i Suda pravde Evropske unije te, kako je to primjereno, jačanje konvergencije tumačenja između ova dva suda u pogledu standarda zaštite ljudskih prava u Evropi.

Dalje mjere

64. Ova Deklaracija bavi se sadašnjim izazovima sa kojima se suočava sistem Konvencije. Kao što je pokazala aktualna reforma, bit će potreban kontinuiran i usmjeren napor država potpisnica, Suda, Komiteta ministara, Parlamentarne skupštine i generalnog sekretara kako bi se osigurala buduća učinkovitost evropskog sistema ljudskih prava, pri tome nastavlajući graditi na temeljima postignutih rezultata i suočavajući se s novim izazovima koji se budu pojavljivali.

65. Očekuje se da će Protokoli br. 15. i 16. imati važan i značajan učinak na sistem Konvencije i pokazati jasan pravac za njegovu budućnost. Međutim, njihov učinak će se pokazati tek dugoročno.

Konferencija stoga:

66. Poziva Komitet ministara da kao popratnu aktivnost u vezi s rokom iz 2019. godine, a bez utjecaja na prioritete budućih predsjedanja Komiteta ministara, pripremi vremenski raspored za pripremu i implementaciju svih daljih izmjena koje budu potrebne, uključujući i ispitivanje učinka Protokola br. 15. i 16.

Opće i završne odredbe

67. Konferencija:

- a) Poziva dansko predsjedanje da ovu Deklaraciju dostavi Komitetu ministara;
- b) Poziva države potpisnice, Sud, Komitet ministara, Parlamentarnu skupštinu i generalnog sekretara Vijeća Evrope da u potpunosti provedu ovu Deklaraciju, te da po potrebi dalje poprate mjere koje su poduzeli; i
- c) Poziva zemlje budućeg predsjedanja Komitetom ministara da osiguraju zamah reformskog procesa i implementacije Konvencije.